

Forelæggelsen af et projekt for landbrugsministeriet tager således ikke alene sigte på en bedømmelse af den jordfordelmæssige side af sagen, men skal også give landbrugsministeriet lejlighed til på det tidligst mulige tidspunkt at fremkomme med en bedømmelse af projektet ud fra jordbrugsmæssige synspunkter. Herunder kan landbrugsministeriet påpege bestående muligheder for ved en ændret linieføring at undgå eller reducere de indgreb, der gøres i arronderingen eller driften af landbrugsejendomme og påpege bestående muligheder for, at det projekterede anlæg beslaglægger arealer af mindre landbrugsmæssig værdi, end de af anlægsmyndighederne udpegede. Landbrugsministeriet får således i det hele indseende med, at forbruget af god dyrkningsjord søges begrænset mest muligt.

Den nævnte ordning er i princippet i overensstemmelse med den i 1978 gennemførte ændring af lov om landbrugsejendomme, der bl. a. har til formål at værne dyrkningsjordene og sikre en forsvarlig udnyttelse af de jordbrugsmæssige arealressourcer, jfr. § 1 i lovbekendtgørelse nr. 603 af 30. november 1978.

Efter den nævnte bestemmelse er der således tilsikret landbrugsministeren indseende med nye projekter, hvorved større landbrugsarealer vil blive beslaglagt til ikke-jordbrugsmæssige formål, eller som vil medføre væsentlige indgreb i arronderingen eller driften af landbrugsejendomme.

For ikke at lovgive om samme forhold i to forskellige love med deraf følgende mulighed for dobbeltadministration er det ved gennemførelsen af lov om landbrugsejendomme forudsat, at der i ekspropriationsprocesloven optages en tilsvarende bestemmelse vedrørende de af denne lov omfattede projekter.

Det forudsættes ved den foreslåede ordning, at der ved anlægsmyndighedens foranstaltning på et så tidligt tidspunkt som muligt i forberedelsesproceduren for det pågældende ekspropriationsanlæg sker en forelæggelse af projektet for jordfordelingssekretariatet med henblik på en vurdering af sagens jordfordelmæssige muligheder.

Et forslag til en eventuel jordfordeling eller jordfordelingssekretariatets stilling til gennemførelse af jordfordeling i forbindelse med ekspropriationsanlægget vil herefter kunne fremlægges for vedkommende ekspropriationskommission ved den almindelige prøvelse af det pågældende projekt, hvorunder kommissionen træffer bestemmelse om enkeltheder omkring anlæggets nærmere udformning.

Ændringsforslag nr. 3 indeholder bestemmelser om, i hvilket omfang ekspropriationskommissionen i mangel af en mellem parterne indgået forligsmæssig ordning kan træffe bestemmelse om gennemførelse af tvungen jordfordeling mellem de af et ekspropriationsanlæg berørte landbrugsejendomme i landzone.

Bestemmelsen i § 15, stk. 5, forudsætter, at ekspropriationskommissionens bestemmelser om gennemførelse af tvungen jordfordeling træffes på grundlag af det af jordfordelingssekretariatet udarbejdede forslag til jordfordelingsplan med de eventuelle ændringer, som kommissionen efter vurdering af alle fremkomne synspunkter, herunder jordfordelingssekretariatets synspunkter på fremsatte ændringsforslag, måtte vedtage på grundlag af det ved besigtigelsesforretningen passerende.

Til de enkelte litra i § 15, stk. 5, bemærkes følgende:

Til litra a. Der kan af ekspropriationskommissionen træffes bestemmelse om, at afskårne arealer af en ejendom skal eksproprieres i jordfordelingsøjemed. Bestemmelsen er en videreførelse af de regler, der indeholdes i lovens § 16, stk. 2 og 3, hvilke regler omvendt ikke overflødiggøres, da de også gælder andre ejendomme end landbrugsejendomme.

Til litra b. Bestemmelsen er udformet således, at både ejendomme, der direkte berøres af ekspropriationsanlægget, og umiddelbart tilstødende ejendomme kan tilpligtes at afstå areal i jordfordelingsøjemed. Derimod er det ikke anset for rigtigt som følge af et ekspropriationsanlægs gennemførelse at udvide kredsen af de ejendomme, der skal deltage i jordfordelingen, yderligere. I situationer, hvor behov for yderligere jordfordeling måtte foreligge, må man basere sig på reglerne i den almindelige lov om jordfordeling.

Til litra c. Efter den gældende lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom er der ikke nogen hjemmel for at tilpligte en lodsejer at modtage jord som hel eller delvis erstatning for eksproprierede arealer, og da en sådan hjemmel efter en samfundsmæssig bedømmelse må anses for ønskelig, foreslås en sådan bestemmelse indført, jfr. herved, hvad der er anført ovenfor i de almindelige bemærkninger. En ejendom skal dog ikke kunne tilpligtes at modtage arealer af større værdi end de afgives, og ejeren vil således ikke kunne komme til at udrede et konstant beløb, jfr. bestemmelsen i forslagens § 15, stk. 8. Det skal bemærkes, at en ekspropriationserstatning som regel dels skal dække værdien af afgivne arealer, dels værdien af bygninger og godtgørelse